

Uitspraak Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening nr. 2023-0004

(mr. drs. W.J.J. Los, voorzitter, prof. dr. mr. R.H. de Bock, prof. mr. D. Busch, J.C.H. Kars AAG CERA, F.R. Valkenburg AAG RBA, leden en mr. H.C. Dobbelaarten Cate, secretaris)

Beroepschrift ontvangen op	21 februari 2022
Ingediend door	ABN AMRO N.V. gevestigd te Amsterdam, hierna te noemen de bank
Tegen	de consument
Datum uitspraak	8 februari 2023
Aard uitspraak	bindend advies
Uitkomst	beroep gegrond

Samenvatting

Cliëntenonderzoek bij bestaande relatie. De consument houdt een betaalrekening aan bij de bank. Op enig moment is zij door de bank verzocht zich online te identificeren. Volgens de consument neemt de bank ten onrechte geen genoegen met een door haar bewerkt identiteitsdocument. De bank heeft aangevoerd dat zij alleen aan haar verplichtingen op grond van de Wwft kan voldoen door identificatie en verificatie aan de hand van een foto of scan van een onbewerkt identiteitsdocument en het vastleggen en bewaren van een volledige kopie daarvan. De Commissie van Beroep oordeelt dat de bank in het kader van haar verplichtingen op grond van de Wwft bevoegd (en verplicht) is om een foto of scan van een onbewerkt identiteitsdocument op te vragen voor het identificeren en verifiëren van de identiteit van de consument. Anders dan de Geschillencommissie is de Commissie van Beroep van oordeel dat de bank in het kader van haar verplichtingen op grond van de Wwft ook bevoegd is om deze zelfde, dus onbewerkte, gegevens in haar administratie te bewaren. Noch het opvragen noch het bewaren van een kopie of scan van het onbewerkte identiteitsdocument is in strijd met de AVG. De klacht van de consument is dus alsnog (volledig) ongegrond.

I. De procedure in beroep

- I.1 Bij een op 21 februari 2022 gedateerd beroepschrift heeft de bank de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening (hierna: de Commissie van Beroep) verzocht om beroep open te stellen tegen een uitspraak van de Geschillencommissie Financiële Dienstverlening (hierna: de Geschillencommissie) van 10 januari 2022 (dossiernummer [nummer], gepubliceerd onder nummer 2022-0013).
- I.2 Bij e-mailbericht van 22 februari 2022 heeft de consument de Commissie van Beroep laten weten dat zij geen bezwaar heeft tegen het verzoek van de bank. De consument vermeldt verder dat zij zichzelf niet meer als partij beschouwt in de procedure in beroep en ook niet op de hoogte hoeft te worden gehouden van de verdere procesgang.

- I.3 De bank heeft op 15 april 2022 de gronden van het beroep uiteengezet.
- I.4 De mondelinge behandeling van dit beroep heeft plaatsgehad op 16 mei 2022. De bank is ter zitting vertegenwoordigd door [naam 1], [hoedanigheid]; [naam 2], [hoedanigheid]; [naam 3], [hoedanigheid]; [naam 4], [hoedanigheid]; S.M.C. Nuijten, advocaat, en F. van der Leeuw, advocaat. De bank heeft spreekantekeningen overgelegd. De consument is niet ter zitting verschenen.
- I.5 Ter zitting is met de bank besproken dat de Commissie van Beroep wenst te vernemen of een onafhankelijke autoriteit de stelling van de bank kan bevestigen dat opslaan van de pasfoto als onderdeel van de opgeslagen kopie van het identiteitsbewijs nodig is voor de door de bank vermelde doelen (zie daarover onder I.6), ook na de eerste verificatie van de identiteit van de persoon die een identiteitsbewijs toont.
- I.6 Hierna heeft de bank onder meer De Nederlandsche Bank (DNB), in haar hoedanigheid van toezichthouder op de naleving van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) door onder meer banken, gevraagd om te bevestigen dat onderstaande veronderstellingen juist zijn, althans dat DNB deze verwachtingen deelt:
- De bank moet kunnen beschikken over de pasfoto om aan verschillende wettelijke verplichtingen te kunnen voldoen, zoals bijvoorbeeld het kunnen toepassen van verschillende vormen van fraudedetectie en het kunnen voldoen aan wettelijke verplichtingen.
  - De bank is gehouden de pasfoto als onderdeel van het kopie paspoort in het kader van ID&V (identificatie en verificatie) ten behoeve van de audittrail (ex artikel 33 Wwft en I4 lid 5 Besluit prudentiële regels Wft) te bewaren. Zo is de bank bijvoorbeeld in staat om in geval van onboarding via de selfie te laten zien dat de selfie en de foto op het kopie-ID overeenkomen.
- I.7 Bij e-mailbericht van 8 juli 2022 heeft de bank laten weten dat zij nog geen reactie heeft ontvangen van DNB. Tevens heeft de bank nog een toelichting gegeven op haar standpunt.
- I.8 Vervolgens heeft de Commissie van Beroep bij e-mailbericht van 19 juli 2022 enkele vragen voorgelegd aan DNB.
- I.9 Bij e-mailbericht van 22 september 2022 heeft DNB de vragen van de Commissie van Beroep als volgt beantwoord:

“Met betrekking tot uw vraag of DNB verwacht dat onder haar toezicht staande instellingen (in dit concrete geval ABN AMRO Bank N.V.) beschikken over de pasfoto om aan verschillende wettelijke verplichtingen te kunnen voldoen, zoals bijvoorbeeld het kunnen toepassen van verschillende vormen van fraudedetectie en het kunnen voldoen aan wettelijke verplichtingen en de bank is gehouden de pasfoto als onderdeel van het kopie paspoort in het kader van ID&V (identificatie en verificatie) ten behoeve van de audittrail (ex artikel 33 Wwft en I4 lid 5 Bpr Wft) te bewaren, kunnen wij u bevestigen dat DNB dit als toezichthouder verwacht en het bewaren van de volledige paspoort kopieën

ook noodzakelijk is voor DNB om haar controlerende taak goed uit te kunnen voeren. Dit ziet op het feit dat;

Instellingen de identiteit van hun klanten en wettelijke vertegenwoordigers dienen vast te stellen en diens identiteit te verifiëren (artikel 3 Wwft lid 2 onder a en e). Daarnaast zoals hierboven al opgemerkt dienen zij deze informatie conform artikel 33 Wwft en artikel 14 lid 5 Bpr Wft te bewaren ten behoeve van de audit trail. In geval van een onderzoek van DNB dient de onder toezicht staande instelling aan te kunnen tonen dat het de verplichtingen inzake identificatie en het vervolgens verifiëren van de identiteit van hun klanten en wettelijke vertegenwoordigers heeft nageleefd. Artikel 33 vereist niet dat de foto niet wordt bewaard. De witwasrichtlijn (AMLD) gaat er ook van uit dat een kopie van het document kan worden bewaard. Zie artikel 40, eerste lid (<https://www.eba.europa.eu/regulation-and-policy/single-rulebook/interactive-single-rulebook/101906>):

“Member States shall require obliged entities to retain the following documents and information in accordance with national law for the purpose of preventing, detecting and investigating, by the FIU or by other competent authorities, possible money laundering or terrorist financing: (a) in the case of customer due diligence, a copy of the documents and information (...).”

DNB kan ook bevestigen dat het bewaren van de identiteitsbewijzen inclusief pasfoto ook is noodzakelijk om fraude en mogelijk onjuist gebruik van een rekening tegen te gaan, bijvoorbeeld bij het identificeren op afstand of online.”

1.10 Bij e-mailbericht van 5 oktober 2022 heeft mr. Nuijten namens de bank gereageerd op het standpunt van DNB van 22 september 2022.

2. De procedure bij de Geschillencommissie

Voor het verloop van de procedure bij de Geschillencommissie verwijst de Commissie van Beroep naar de uitspraak van de Geschillencommissie van 10 januari 2022.

3. De feiten

3.1 De Commissie van Beroep gaat uit van de feiten die de Geschillencommissie heeft vermeld in de uitspraak onder 2.1 tot en met 2.5. Kort gezegd gaat het om het volgende.

3.2 De consument houdt sinds geruime tijd een betaalrekening aan bij de bank. In de loop van 2019 is de bank begonnen met het opnieuw controleren van de identiteit van haar cliënten. De consument heeft op 2 september 2020 een brief ontvangen met het verzoek zich online te identificeren:

“(...) Om veilig te kunnen bankieren, is het in uw en ons belang dat we uw identiteitsgegevens altijd op orde hebben. Ook moeten we deze gegevens volgens de wet doorlopend controleren. Bij controle is nu gebleken dat uw identiteitsdocument

(ID) niet goed in onze administratie staat. Daarom willen we u vragen om uw ID opnieuw aan te leveren. U doet dit gemakkelijk via online bankieren: Internet Bankieren of de ABN AMRO app. (...)

Waarom is identificeren belangrijk?

Samen met u moeten we ervoor zorgen dat uw identiteitsgegevens juist in onze administratie staan. Dit moet volgens de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft), zodat er bijvoorbeeld geen misbruik kan worden gemaakt van rekeningen. Zonder deze gegevens kunt u mogelijk in de toekomst uw producten en/of diensten niet langer blijven gebruiken. Dit voorkomen we liever en daarom vragen we u dus uw ID aan te leveren.(...)"

- 3.3 Bij brief van 25 september 2020 heeft de bank de consument een herinnering gestuurd over de verplichting tot (her)identificatie. De consument heeft vervolgens het online identificatieproces doorlopen op 30 september 2020. Daarbij heeft zij op de voor- en achterzijde van haar identiteitsdocument plakband aangebracht met daarop de tekst 'ABN AMRO' en het Burgerservicenummer (hierna: BSN) afgeplakt. Daarna heeft zij de voor het identificatieproces benodigde foto gemaakt van het identiteitsdocument.
- 3.4 Bij brief van 27 oktober 2020 heeft de bank de consument bericht dat het identificatieproces niet goed is verlopen en haar verzocht dat opnieuw te doorlopen.
- 3.5 Op 2 november 2020 heeft de consument een klacht ingediend bij de bank over het identificatieproces. Volgens de consument zou de foto van haar afgeplakte identiteitsdocument moeten volstaan. Op 3 december 2020 heeft zij telefonisch contact gehad met een medewerker van de bank. In dat gesprek gaf de medewerker aan dat zij op haar identiteitsdocument de datum en instantie mocht zetten, zolang de tekst en de foto op het identiteitsdocument zichtbaar blijven. De consument heeft vervolgens opnieuw een foto van een bewerkt identiteitsdocument aangeleverd.
- 3.6 Op 7 december 2020 heeft de bank telefonisch aan de consument laten weten dat de foto van het identiteitsdocument wederom niet is goedgekeurd. Bij brief van 5 januari 2021 heeft de bank dat schriftelijk bevestigd. Op 29 januari 2021 is de klacht van de consument definitief afgewezen door de bank, waarna zij op 8 februari 2021 een klacht bij Kifid heeft ingediend.

4. De klacht en de uitspraak van de Geschillencommissie

- 4.1 De consument heeft bij de Geschillencommissie geklaagd dat de bank ten onrechte geen bewerkte foto van haar identiteitsdocument accepteert. Volgens haar is dit in strijd met wat er is vermeld op de website van de Autoriteit Persoonsgegevens, namelijk dat zij kan volstaan met een bewerkte kopie of scan, zolang niet door de tekst of de foto op het identiteitsdocument is geschreven. Dat is ook in lijn met wat er is vermeld op de website van de Rijksoverheid. De consument heeft een verklaring voor recht gevorderd dat een foto of scan van haar bewerkte identiteitsdocument voldoende is om te voldoen aan de identificatieplicht zoals vastgelegd in de Wwft, zolang al haar persoonsgegevens zichtbaar zijn.

- 4.2 De Geschillencommissie heeft overwogen, heel kort samengevat, dat een onderscheid moet worden gemaakt tussen de verplichting tot het identificeren en verifiëren van de identiteit van cliënten enerzijds (art. 3 lid 2 sub a Wwft) en de verplichting tot het vastleggen en bewaren van de daarvoor gebruikt documenten en gegevens anderzijds (art. 33 Wwft). Het is de bank wel toegestaan om een foto of scan van het onbewerkte identiteitsdocument van de consument op te vragen voor identificatie- en verificatiedoeleinden, maar zij mag die foto of scan niet onbewerkt vastleggen en bewaren. Dit is namelijk in strijd met het beginsel van minimale gegevensverwerking. De bank zal in ieder geval de pasfoto moeten afschermen en een watermerk moeten aanbrengen. De consument mag daarom niet (digitaal) schrijven op de foto of scan die zij aanlevert ter identificatie. Zij mag wel van de bank eisen dat de kopie die zij vastlegt en bewaart, bewerkt wordt.
- 4.3 Verder heeft de Geschillencommissie overwogen dat, hoewel de consument geen bezwaar heeft gemaakt tegen het verwerken van haar BSN, zij ook hierover haar oordeel zal geven. Volgens de Geschillencommissie is er een voldoende wettelijke grondslag voor verwerking van het BSN, hoewel de Wwft daarvoor geen grondslag bevat. Op grond van art. 53 lid 3 van de Algemene wet inzake rijksbelastingen is de bank namelijk verplicht bij het verstrekken van gegevens en inlichtingen aan de Belastingdienst ook het BSN te vermelden. Ook is de bank op grond van art. 3:17 lid 6 van de wet op het financieel toezicht (Wft) verplicht het BSN van haar rekeninghouders met DNB te delen ten behoeve van het depositogarantiestelsel. De Geschillencommissie is van oordeel dat het de bank op grond van deze wettelijke verplichtingen en daaruit voortvloeiende doeleinden is toegestaan het BSN van de consument dat is verkregen in het kader van het cliëntenonderzoek onder de Wwft vast te leggen en te bewaren.
- 4.4 De Geschillencommissie heeft de klacht van de consument gedeeltelijk gegrond geacht.

5. De beoordeling van het beroep

Behandelbaarheid beroep

- 5.1 De bank heeft verzocht om beroep open te stellen tegen de uitspraak van de Geschillencommissie. Hoewel het belang van de vordering kleiner is dan € 25.000,- wil de bank op basis van het bepaalde in art. 2.2 sub c van het reglement van de Commissie van Beroep om principiële redenen beroep instellen. Volgens de bank beloopt het belang van de uitspraak voor de bank (of de bancaire sector) meer dan € 5.000.000,-, omdat als gevolg van de uitspraak de bank en de gehele bancaire sector in alle cliëntendossiers maatregelen moet nemen om een digitaal opgeslagen pasfoto zwart te maken. Ook zal software moeten worden ontwikkeld om te inventariseren waar digitale pasfoto's zijn opgeslagen. De bank heeft onder verwijzing naar een offerte van een extern bedrijf gesteld dat de kosten voor een ad hoc oplossing reeds € 250.000,- zullen belopen. Ook heeft de bank ter onderbouwing een schrijven in het geding gebracht van de Nederlandse Vereniging van Banken.
- 5.2 Op grond van art. 2.2 onder c van het Reglement van de Commissie van Beroep zoals dat gold tussen 1 april 2019 en 1 april 2022, staat beroep open tegen een uitspraak van

de Geschillencommissie, ongeacht of aan de vereisten van art. 2.1 is voldaan (namelijk dat het belang van de vordering waarover de Geschillencommissie oordeelde, ten minste € 25.000,- beliep) wanneer de Commissie van Beroep van oordeel is dat de financiële dienstverlener aannemelijk heeft gemaakt dat de uitspraak zo principieel moet worden geacht, dat het daarmee gemoeide belang voor de financiële dienstverlener of de bedrijfstak waartoe zij behoort, de grens van € 5.000.000,- zal overschrijden. De Commissie is van oordeel dat de bank voldoende aannemelijk heeft gemaakt dat aan de voorwaarde van art. 2.2 onder c is voldaan.

5.3 De bank kan derhalve worden ontvangen in het hoger beroep.

Inhoudelijke beoordeling

5.4 De bank is, als financiële instelling in de zin van de Wwft, verplicht cliëntenonderzoek te verrichten. Dat volgt uit art. 3 lid 1 Wwft. Dit cliëntenonderzoek is in de eerste plaats vereist als een cliënt een rekening wil openen bij de bank. Op grond van art. 14 lid 2 Besluit prudentiële regels Wft (Bpr Wft) accepteert de bank een cliënt niet indien de identiteit niet is vastgesteld overeenkomstig het daarvoor opgestelde beleid.

5.5 Art. 3 lid 2, aanhef en sub a, Wwft bepaalt dat het cliëntenonderzoek de instelling in staat moet stellen de cliënt te identificeren en diens identiteit te verifiëren. Het is een instelling verboden een zakelijke relatie aan te gaan met of een transactie uit te voeren voor een cliënt, tenzij een cliëntenonderzoek is verricht waaruit geen bezwaren naar voren zijn gekomen, en de instelling beschikt over alle identificatie- en verificatiegegevens en overige gegevens inzake de identiteit van de cliënt (art. 5 lid 1, aanhef en sub a, b en c, Wwft).

5.6 Bij bestaande cliënten zal het cliëntenonderzoek opnieuw moeten plaatsvinden bij de 'eerste gelegenheid' (art. 38 lid 1 Wwft). Onder 'eerste gelegenheid' wordt verstaan het eerste moment dat door de cliënt contact wordt opgenomen met de instelling of het eerste moment dat de instelling aanleiding vindt om het cliëntenonderzoek te doen plaatsvinden (art. 38 lid 2 Wwft).

5.7 Art. 11 lid 1 Wwft houdt in dat als de cliënt een natuurlijk persoon is, diens identiteit wordt geverifieerd aan de hand van documenten, gegevens of inlichtingen uit betrouwbare en onafhankelijke bron. In het Uitvoeringsbesluit Wwft is in art. 4 een opsomming gegeven van documenten op basis waarvan kan worden voldaan aan de verplichting uit art. 11 lid 1 Wwft. Dat zijn onder meer een geldig paspoort, een geldige identiteitskaart of een geldig rijbewijs.

5.8 In de Leidraad Wwft en Sw (Sanctiewet) van DNB¹ is bepaald dat de instelling de overgelegde documenten en andere bronnen op echtheid beoordeelt en daarbij rekening houdt met het risico op vervalsingen en pogingen tot misleiding (versie december 2020, p. 49). Verder is in de Leidraad bepaald dat een financiële instelling, met inachtneming van de verplichtingen uit de artikelen 3, 5 en 8 van de Wwft, vrij is om te kiezen hoe zij het identificatie- en verificatieproces inricht (p. 49). Daarbij mag

---

¹ De Nederlandsche Bank, *Leidraad Wwft en Sw*, versie december 2020.

de instelling gebruik maken van innovatieve technologieën, zoals bijvoorbeeld (een combinatie van) video-identificatie en verificatie, het uitlezen van de chip op het identiteitsdocument, het toepassen van een liveness-check en het gebruik van een eID-middel met een adequaat betrouwbaarheidsniveau (p. 49).²

- 5.9 Op grond van art. 11 lid 1 Wwft en art. 4 Uitvoeringsbesluit Wwft moet worden aangenomen dat de bank verplicht is om gebruik te maken van een onbewerkt identiteitsdocument om de identiteit van een cliënt te verifiëren. De Commissie van Beroep onderschrijft dan ook het oordeel van de Geschillencommissie, dat het opvragen van een onbewerkt identiteitsdocument noodzakelijk is om de echtheid van het document (via een geautomatiseerd proces) te kunnen controleren.
- 5.10 Voor wat betreft de bewaarplicht van gegevens bepaalt de Wwft het volgende.
- 5.11 De financiële instelling is op grond van art. 33 lid 1 Wwft verplicht om op opvraagbare wijze de documenten en gegevens vast te leggen die zijn gebruikt voor de naleving van het bepaalde in art. 3, lid 2 tot en met 4 lid (de verplichtingen in verband met het cliëntenonderzoek), art. 3a, eerste lid (verplichtingen in verband met begunstigde levensverzekering), art. 6, eerste en tweede lid (vereenvoudigd cliëntenonderzoek), art. 7, tweede lid (vereenvoudigd cliëntenonderzoek), en art. 8, derde tot en met zesde en achtste lid (verscherpt cliëntenonderzoek).
- 5.12 Volgens art. 33 lid 2 Wwft zijn de voor natuurlijke personen vast te leggen en te bewaren documenten en gegevens ten minste (1°) de geslachtsnaam, de voornamen, de geboortedatum, het adres en de woonplaats van de cliënt of een afschrift van het document dat een persoonidentificerend nummer bevat en aan de hand waarvan de verificatie van de identiteit heeft plaatsgevonden, en (2°) de aard, het nummer en de datum en plaats van uitgifte van het document met behulp waarvan de identiteit is geverifieerd.
- 5.13 Lid 3 van art. 33 Wwft bepaalt dat voor deze gegevens een bewaartermijn geldt gedurende vijf jaar na het tijdstip van het beëindigen van de zakelijke relatie of gedurende vijf jaar na het uitvoeren van de desbetreffende transactie.
- 5.14 Volgens lid 4 van art. 33 Wwft beschikt een instelling over systemen die haar in staat stellen onverwijd en volledig te reageren op vragen van de Financiële inlichtingen eenheid en van de toezichthoudende autoriteit, waaronder: a. de vraag of zij met een bepaalde cliënt een zakelijke relatie onderhoudt of gedurende een periode van vijf jaar voorafgaand aan het verzoek heeft onderhouden; b. vragen over de aard van de relatie

---

² Onder verwijzing naar de 'Opinion on the use of innovative solutions in the customer due diligence process' van 23 januari 2018, opgesteld door de European Banking Authority in samenwerking met de andere Europese toezichthouders (ESMA en EIOPA), is in de Leidraad (p. 49) vermeld dat bij het toepassen van innovatieve technologieën instellingen in ieder geval rekening houden met de volgende aspecten: "(*) whether or not firms have appropriate technical skills to oversee the development and proper implementation of innovative solutions, particularly where these solution are developed or used by a third party (where reliance is placed on such third party in line with Article 25 of Directive (EU) 2015/849) or an external provider; (*) whether or not the senior management and the compliance officer have appropriate understanding of the innovative solution; and (*) whether or not firms have proper contingency plans in place."

met de bedoelde cliënt. Lid 4 van art. 33 Wwft bepaalt ten slotte dat de systemen, bedoeld in het vierde lid, voorzien in beveiligde kanalen die de vertrouwelijkheid van de in dat lid bedoelde verzoeken waarborgen.

5.15 Met deze (aangescherpte) plicht tot vastleggen en bewaren is uitvoering gegeven aan Richtlijn 2015/849 (de vierde anti-witwasrichtlijn).³ In art. 40 lid I, van deze Richtlijn is het volgende bepaald:

“1. De lidstaten verlangen dat meldingsplichtige entiteiten overeenkomstig het nationale recht met het oog op het voorkomen, opsporen of onderzoeken door de FIE of door andere bevoegde autoriteiten van mogelijke gevallen van witwassen of terrorismefinanciering, de volgende documenten en informatie bewaren:

- a) wat het cliëntenonderzoek betreft, een afschrift van de documenten en inlichtingen die nodig zijn voor het naleven van de cliëntenonderzoeksvoorschriften vastgelegd in hoofdstuk II, gedurende een termijn van vijf jaar vanaf het einde van de zakelijke relatie met hun cliënt of vanaf de datum van een occasionele transactie;
- b) de bewijsstukken en registratiegegevens van transacties, zijnde de originele stukken of de afschriften die krachtens hun nationaal recht eenzelfde bewijskracht hebben, die nodig zijn voor het identificeren van een transactie, gedurende vijf jaar vanaf het einde van de zakelijke relatie met hun cliënt of vanaf de datum van een occasionele transactie.”

5.16 In de parlementaire geschiedenis van art. 33 Wwft is vermeld dat de vastlegging en bewaring van de in de wet genoemde gegevens in belangrijke mate bijdraagt aan de risicobeoordeling die een instelling ten aanzien van de voorgenomen dienstverlening aan een cliënt kan maken. Ook voor het identificeren van een ongebruikelijke transactie is een goede vastlegging van het doel en de aard van de beoogde dienstverlening van belang.⁴

5.17 De bewaarplicht van art. 33 Wwft heeft ook tot doel om de bevoegde autoriteiten in staat te stellen te controleren of de instellingen voldoen aan hun verplichtingen op grond van de Wwft. In art. 48 leden 1 en 2 van de Vierde Antiwitwasrichtlijn is daarover het volgende te lezen:

“1. De lidstaten verlangen van de bevoegde autoriteiten dat zij effectief toezien op de naleving van deze richtlijn en dat zij de nodige maatregelen nemen om die naleving te waarborgen.

2. De lidstaten zorgen ervoor dat de bevoegde autoriteiten over adequate bevoegdheden beschikken, met inbegrip van de bevoegdheid om het verstrekken van elke informatie die van belang is voor het toezicht op de naleving en het uitvoeren

---

³ Richtlijn EU 2015/849 van het Europees Parlement en de Raad van 20 mei 2015 inzake de voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld of terrorismefinanciering, tot wijziging van Verordening (EU) nr. 648/2012 van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Richtlijn 2005/60/EG van het Europees Parlement en de Raad en Richtlijn 2006/70/EG van de Commissie.

⁴ Kamerstukken II 2017–2018, 34 808, nr. 3, p. 79.

van controles af te dwingen, en over toereikende financiële, personele en technische middelen om hun taken te vervullen. De lidstaten zorgen ervoor dat het personeel van die autoriteiten hoge professionele normen, daaronder begrepen normen inzake vertrouwelijkheid en gegevensbescherming, handhaaft, zeer integer is en over de nodige vaardigheden beschikt. (...)”

- 5.18 In de memorie van toelichting op de Implementatiewet van de Vierde Antiwitwasrichtlijn is over deze bepalingen het volgende opgemerkt:⁵

“Op grond van artikel 48, eerste en tweede lid, van de vierde anti-witwasrichtlijn dienen toezichthoudende autoriteiten in staat te worden gesteld om op effectieve wijze te kunnen toezien op de naleving van de verplichtingen die voortvloeien uit de richtlijn door de instellingen.”

- 5.19 Ook hoofdstuk 8 van de eerder genoemde Leidraad Wwft en Sw vermeldt de plicht om alle gegevens die zijn verkregen tijdens het *Customer Due Diligence* (CDD) proces te bewaren.
- 5.20 Tegen deze achtergrond is de Commissie van Beroep van oordeel dat de bewaarplicht van art. 33 Wwft zo moet begrepen, dat deze betrekking heeft op *alle* documenten en gegevens die de bank heeft gebruikt in het kader van het cliëntenonderzoek. Dat betekent dat het identiteitsbewijs dat is gebruikt in het proces van verificatie en identificatie, met daarop een herkenbare (dus niet-bewerkte) pasfoto, moet worden bewaard.
- 5.21 Ten slotte is nog van belang het bepaalde in art. 40 lid I van de Vierde Anti-witwasrichtlijn:

“I. De lidstaten verlangen dat meldingsplichtige entiteiten overeenkomstig het nationale recht met het oog op het voorkomen, opsporen of onderzoeken door de FIE of door andere bevoegde autoriteiten van mogelijke gevallen van witwassen of terrorismefinanciering, de volgende documenten en informatie bewaren:

- a) wat het cliëntenonderzoek betreft, een afschrift van de documenten en inlichtingen die nodig zijn voor het naleven van de cliëntenonderzoeksvoorschriften vastgelegd in hoofdstuk II, gedurende een termijn van vijf jaar vanaf het einde van de zakelijke relatie met hun cliënt of vanaf de datum van een occasionele transactie;*
- b) de bewijsstukken en registratiegegevens van transacties, zijnde de originele stukken of de afschriften die krachtens hun nationaal recht eenzelfde bewijskracht hebben, die nodig zijn voor het identificeren van een transactie, gedurende vijf jaar vanaf het einde van de zakelijke relatie met hun cliënt of vanaf de datum van een occasionele transactie.”*

---

⁵ Kamerstukken II 2017–2018, 34 808, nr. 3, p. 81.

- 5.22 Uit deze bepaling blijkt dat de bewaarplicht ook tot doel heeft het voorkomen, opsporen of onderzoeken door de bevoegde autoriteiten van mogelijke gevallen van witwassen of financieren van terrorisme.

Algemene verordening gegevensbescherming

- 5.23 Zowel het opvragen van een foto of scan van het identiteitsdocument als het vastleggen en bewaren daarvan, is een verwerking van persoonsgegevens als bedoeld in de Algemene verordening gegevensbescherming (hierna: AVG). Dit betekent dat getoetst moet worden of het bewaren door de bank van een onbewerkt identiteitsdocument voldoet aan de eisen die de AVG stelt.
- 5.24 In dit verband is van belang dat de verwerking van persoonsgegevens (onder meer) is toegestaan wanneer de verwerking noodzakelijk is om te voldoen aan een wettelijke verplichting (art. 6 lid 1, aanhef en onder c, AVG). De AVG neemt daarbij het beginsel van minimale gegevensverwerking tot uitgangspunt (art. 5 lid 1, aanhef en onder c, AVG). Dat beginsel brengt mee dat het verwerken van gegevens moet worden beperkt tot de gegevens die noodzakelijk zijn voor het doel waarvoor zij worden verwerkt.
- 5.25 Ingevolge art. 9 lid 1 AVG is het verboden om persoonsgegevens te verwerken waaruit ras of etnische afkomst, politieke opvattingen, religieuze of levensbeschouwelijke overtuigingen, of het lidmaatschap van een vakbond blijken, en is verwerking van genetische gegevens, van biometrische gegevens met het oog op de unieke identificatie van een persoon, of van gegevens over gezondheid, of van gegevens met betrekking tot iemands seksueel gedrag of seksuele gerichtheid, verboden, *tenzij* er een uitzonderingsgrond van toepassing is. Hiermee heeft art. 9 AVG betrekking op de zogenoemde bijzondere persoonsgegevens.
- 5.26 Uit art. 4, definitie 14, AVG blijkt dat een foto moet worden beschouwd als een biometrisch gegeven (en niet, zoals onder de Wet bescherming persoonsgegevens het geval was, als een persoonsgegeven waaruit ras of etnische afkomst kan worden afgeleid). Dit geldt echter alleen, zo blijkt uit de definitie, wanneer verwerking gebeurt met het oog op identificatie. Dat volgt ook uit overweging 51 van de AVG.
- 5.27 In het voorliggende geval is hiervan sprake: de bank vraagt het onbewerkte identiteitsdocument, met foto, immers op met het oog op identificatie van de cliënt. Naar het oordeel van de Commissie van Beroep moet worden aangenomen dat ook het vastleggen en bewaren van het identiteitsdocument met foto (als vereist door art. 33 Wwft) plaatsvindt met het oog op identificatie. Het bewaren van het onbewerkte identiteitsdocument heeft immers (onder meer) tot doel om aan te tonen dat dit cliëntenonderzoek heeft plaatsgevonden overeenkomstig de wettelijke eisen. Daarmee valt de verwerking van een onbewerkt identiteitsdocument in beginsel onder het verbod van art. 9 lid 1 AVG.
- 5.28 Art. 9 lid 2, aanhef en onder g, AVG bepaalt dat het verbod van lid 1 *niet* van toepassing is als de verwerking noodzakelijk is om redenen van zwaarwegend algemeen belang, op grond van Unierecht of lidstatelijk recht, waarbij de evenredigheid met het nagestreefde doel wordt gewaarborgd, de wezenlijke inhoud van het recht op

bescherming van persoonsgegevens wordt geëerbiedigd en passende en specifieke maatregelen worden getroffen ter bescherming van de grondrechten en de fundamentele belangen van de betrokkene.

- 5.29 Art. 25 van de Uitvoeringswet AVG is gebaseerd op de uitzonderingsgrond van art. 9 lid 2, aanhef en onder g, AVG en houdt in dat het verbod om persoonsgegevens te verwerken waaruit ras of etnische afkomst blijkt, niet van toepassing is, indien de verwerking geschiedt, onder meer (zie sub a) met het oog op de identificatie van de betrokkene, en slechts voor zover de verwerking voor dat doel onvermijdelijk is.
- 5.30 Nu, zoals hiervoor is overwogen, de verwerking van het onbewerkte identiteitsbewijs (waaruit iemands ras of etnische afkomst blijkt) plaatsvindt met het oog op de identificatie van de cliënt, en voor dat doel onvermijdelijk is, bestaat er naar het oordeel van de Commissie van Beroep een toereikende grondslag voor het opvragen van een onbewerkt identiteitsdocument door de bank. Verder blijkt uit het voorgaande dat het bewaren van het onbewerkte identiteitsdocument door de bank noodzakelijk – en voor het doel van identificatie van de cliënt onvermijdelijk – is, omdat aan de hand daarvan de toezichthoudende autoriteiten kunnen vaststellen of de bank haar wettelijke verplichtingen in het kader van het cliëntenonderzoek heeft nageleefd. Bovendien kunnen de bewaarde gegevens door de bevoegde autoriteiten worden gebruikt – en zijn zij voor dat doel ook onvermijdelijk – voor het voorkomen, opsporen of onderzoeken van mogelijke gevallen van witwassen of financieren van terrorisme. Hiermee is er ook een toereikende grondslag voor het bewaren van een onbewerkt identiteitsdocument door de bank.
- 5.31 Voor wat betreft het bewaren van een kopie van het identiteitsbewijs waarop het BSN zichtbaar is, deelt de Commissie van Beroep de overwegingen van de Geschillencommissie hierover.

Slotsom en kosten

- 5.32 De slotsom is dat de bestreden beslissing niet in stand kan blijven. De Commissie van Beroep zal een andere beslissing daarvoor in de plaats stellen.
- 5.33 Voor het toekennen van een vergoeding voor proceskosten aan de consument is geen reden, reeds omdat niet gebleken is dat de consument kosten heeft gemaakt in verband met de behandeling van het beroep.

6. De beslissing

De Commissie van Beroep:

stelt de volgende beslissing voor de bestreden beslissing in de plaats:

verklaart de klacht van de consument ongegrond.